

YÖNETMELİK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından:

**TAKOGRAF CİHAZLARI MUAYENE VE DAMGALAMA YÖNETMELİĞİ
BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, karayolu taşımacılığı yapan araçlarda kullanılması zorunlu olan takograf cihazlarına verilecek servis hizmetleri ile takograf cihazları kullanıcılarının sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, ulusal veya uluslararası karayolu taşımacılığı yapan araçlarda kullanılan analog, elektronik ve dijital takograf cihazlarının muayene ve damgalanması ile ilgili usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/1/1989 tarihli ve 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununun 9 uncu, 13 üncü ve 17 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Analog takograf cihazı: 21/5/2010 tarihli ve 27587 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Yapan Araçlarda Kullanılan Takograf Cihazları Hakkında Yönetmeliğin EK-I’ine uygun takograf cihazını,

b) Bakanlık: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,

c) Damga: Üzerinde damga yapmaya yetkili yerlerin bilgilerinin yer aldığı; yakma, asitle aşındırma, yapıştırma, basma, vurma veya tele takılan kurşunun sıkılması suretiyle yapılan veya plastik malzemeden imal edilmiş olan veya kendinden yapışma özelliğine sahip, çıkartıldığında tahrip olan özel olarak hazırlanmış etiketi veya elektronik olarak emniyet tedbirlerinin alınmasını sağlayan aracı,

ç) Dijital takograf cihazı: Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Yapan Araçlarda Kullanılan Takograf Cihazları Hakkında Yönetmeliğin EK-IB’sine uygun takograf cihazını,

d) Elektronik takograf cihazı: Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Yapan Araçlarda Kullanılan Takograf Cihazları Hakkında Yönetmeliğin EK-I veya EK-IB’sinde yer alan gereklilikleri karşılamayan takograf cihazını,

e) İl müdürlüğü: Bilim, sanayi ve teknoloji il müdürlüğünü,

f) Kalibrasyon: Takograf cihazının montajı, tamiri veya yeniden ayarlanmasını müteakip ilgili teknik düzenlemesine uygun çalışıp çalışmadığının güncellenmesi veya doğrulanmasını,

g) Kanun: 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununu,

ğ) Montaj: Takograf cihazının bir araca takılması işlemini,

h) Montaj etiketi: Takograf cihazının kalibrasyonunun müteakip, araç sürücü kabini içerisine ve kolayca görünebilecek bir yere servis tarafından iliştirilecek olan ve takograf cihazı kalibrasyon belgesi ile aynı seri numarasını haiz, taklit edilmeyi önleyici hologram ve üretici firma işaretleriyle donatılmış, takograf cihazı üreticisi tarafından servislere verilecek etiketi,

ı) Muayene: Takograf cihazının bu Yönetmelikte belirtildiği şekilde kontrolü ile gerektiğinde kalibrasyonunun yapılması işlemlerinin tamamını,

i) Servis: 2/10/2010 tarihli ve 27717 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Takograf Cihazları Servis Hizmetleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre Bakanlık tarafından belgelendirilen gerçek veya tüzel kişileri,

j) Şirket: Kiralık, ücret karşılığı veya kendi hesabına karayolunda taşımacılıkla meşgul olan; herhangi bir gerçek kişi, tüzel kişi, kar amaçlı olsun olmasın kendi tüzel kişiliği olan veya bu tür kişiliğe sahip bir otoriteye bağımlı olan kuruluğu,

k) Takograf cihazı: Analog ve dijital takograf cihazlarını,

l) Tamir: Hareket sensörünün veya araç ünitesinin güç kaynağı ile bağlantısının kesilmesi veya diğer takograf cihazı aksamından ayrılması veya açılmasını gerektirecek servisler tarafından yapılan herhangi bir tamir işlemini,

m) Tip onay belgesi: Analog ve dijital takograf cihazları için Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Yapan Araçlarda Kullanılan Takograf Cihazları Hakkında Yönetmeliğe göre alınmış AT tip onay belgesini,

n) Üretici etiketi: Takograf cihazının ilgili teknik düzenlemesinde belirtildiği şekilde cihazla ilgili bilgiler içeren, okunaklı ve tahrip edilmeden silinemez veya sökülemez bir şekilde tasarlanmış ve takograf cihazının üreticisi tarafından takograf cihazına iliştirilmiş açıklayıcı etiketi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Muayene ve Damgalama

Muayene ve damgalama için temel hususlar ve sorumlular

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre muayene ve damgalama işlemleri yapılmamış olan takograf cihazları, araçlarda kullanılmaz.

(2) Takograf cihazının kullanımı süresince bu Yönetmelikte belirtilen muayene ve damgalama işlemlerinin gerekli sürede yaptırılmış olmasından şirket sorumludur.

(3) Takograf cihazının serviste yapılan montaj, muayene ve damgalama işlemlerini, gereğine uygun olarak yapmaktan yetkili teknik personel, servis sorumlusu ve servis sahibi müteselsilen sorumludur.

(4) Bu Yönetmelik hükümleri gereği muayenesi yapılacak takograf cihazlarının tip onay belgesinin alınmış olması gerekir.

(5) Bu Yönetmelik hükümleri gereği takograf cihazları ile ilgili yetkilendirilmiş servisler ile takograf cihaz montajını yapan araç üreticileri takograf cihazının tip onay belgesinin bir suretini iş yerlerinde muhafaza eder.

(6) Servisler;

a) Takograf cihazının tamir işlemlerinde, Takograf Cihazları Servis Hizmetleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre verilen takograf servis hizmetleri onay belgesinde belirtilen takograf türü ve markası için hizmet verir.

b) Takograf cihazının tamiri dışındaki işlemlerde, takograf servis hizmetleri onay belgesinde belirtilen takograf türü için marka sınırlaması olmaksızın hizmet verir.

c) Takograf cihazının muayenesi sonrası kullanacağı takograf cihazı kalibrasyon belgelerini, tüm tür ve markalardaki takograf cihazları için kullanabilir.

ç) Takograf cihazının muayenesinde kullanılan ve akredite laboratuvarından kalibrasyonu gereken cihazların kalibrasyonlarını en fazla bir yıl süreli olacak şekilde yaptırır ve kalibrasyon süresinin geçerliliği bitmemiş şekilde kullanır.

d) Takograf cihazının muayenesinde kullandığı yazılım ile donanımları çalışır vaziyette bulundurur ve gerekli hizmeti aksatmadan verecek şekilde kullanır.

(7) Bakanlıktan Takograf Cihazları Servis Hizmetleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yetki belgesi almış teknik personel, takograf cihazının tamirinde sadece yetki belgesinde belirtilen takograf türü ve markası için işlem yapar.

Muayeneler

MADDE 6 – (1) Takograf cihazları, Kanunda düzenlenen muayenelerden aşağıda belirtilenlere tabi tutulur.

a) İlk muayene,

b) Periyodik muayene,

c) Ani muayene,

ç) Şikayet muayenesi.

İlk muayene, geçerlilik süresi ve başvuru

MADDE 7 – (1) Takograf cihazlarının ilk muayene ve damgalama işlemleri bu cihazların kullanımından önce veya tamirinden sonra servislere başvurularak servisler tarafından yapılır.

(2) İlk muayenenin yaptırılmasından şirket sorumludur.

(3) İlk muayene damgasının geçerlilik süresi iki yıldır. Bu süre takograf cihazının ilk muayenesinin tamamlanması işleminden sonra düzenlenen takograf cihazı kalibrasyon belgesi üzerindeki tarihten itibaren hesaplanır.

(4) İlk muayene geçerlilik süresinin bitiminden itibaren takograf cihazları periyodik muayene işlemine tabidir.

Periyodik muayene, geçerlilik süresi ve başvuru

MADDE 8 – (1) Takograf cihazlarının periyodik muayene ve damgalama işlemleri, ilk muayene geçerlilik süresi dolmadan ya da bir önceki periyodik muayene süresi dolmadan önce servislere başvurularak gerçekleştirilir.

(2) Periyodik muayenenin yaptırılmasından şirket sorumludur.

(3) Takograf cihazlarının periyodik muayene ve damgalama işlemleri, dördüncü fıkrada sayılan istisnai haller dışında, iki yılda bir yapılır.

(4) Muayene geçerlilik süresi dolmasa da aşağıdaki durumlar oluştuğunda periyodik muayene ve damgalama yapılır.

a) Araç üreticisi tarafından, aracın teknik belgelerinde tanımlanmış araçta kullanılacak lastik ebadındaki değişiklik, şanzıman onarımı ve şanzımana bağlı hareket sensörü damgasının bozulmasına bağlı olarak meydana gelecek bir değişiklik sonrası, aracın karakteristik katsayısı “w” de değişiklik,

b) Araca iliştirilmiş mevcut montaj etiketindeki değerle kıyaslandığında, araç lastiklerinin etkin çevresi “f” de $\pm 4\%$ oranında meydana gelmiş bir değişiklik,

c) Araç tescilinin yapıldığı plaka numarasında “VRN” değişiklik,

ç) Dijital takograflar için koordine edilmiş evrensel zamanda “UTC saatinde” yirmi dakikadan daha fazla sapma olması durumunda.

(5) Periyodik muayene süresi, takograf cihazının son muayene işleminden sonra düzenlenen, kalibrasyon

belgesi ve montaj etiketi üzerindeki tarihten itibaren hesaplanır.

İlk muayene ve periyodik muayene işlemleri

MADDE 9 – (1) İlk muayene ve periyodik muayenede servis aşağıdaki kontrolleri yapar.

a) Montajın servisler tarafından yapılması durumunda; takograf cihazı üzerindeki damgaların yapılmış, üretici etiketinin iliştilirilmiş olduğunu ve bunların uygunluğunu kontrol eder.

b) Montajın araç üreticisi tarafından yapılması durumunda; araç üreticisi tarafından araca iliştilirilmiş etiket bilgilerini kontrol eder.

c) Tamir sonrası yapılacak ilk muayenede, damgaların sökülmesi ile ilgili tutanağı ve takograf cihazı üzerindeki damgaları kontrol eder.

ç) Dijital takograf cihazlarında teknik veri çıktısını alır ve kontrol eder.

d) Takograf cihazının azami toleranslara ilişkin bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğunu kontrol eder.

e) Takograf cihazının kullanıcı tuşlarının tasarlandığı gibi çalıştığını, ekranın ışıklandırmasını ve yazıcıyı kontrol eder.

(2) Servis, birinci fıkrada belirtilen kontroller sonucunda uygun olan takograf cihazları için ilk muayeneyi, birinci ve üçüncü fıkrada belirtilen kontroller sonucunda uygun olan takograf cihazları için periyodik muayeneyi aşağıdaki işlemleri yaparak tamamlar.

a) Araç karakteristik katsayısını “w”, araç lastik ebadını ve lastiklerin etkin çevresini “l” ölçüm yoluyla tespit eder.

b) Takograf cihazına hiçbir müdahale aletini eklemmez.

c) Takograf cihazının kalibrasyonunu yapar.

ç) Takograf Cihazları Servis Hizmetleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde takograf cihazı kalibrasyon belgesini ve montaj etiketini düzenler.

d) İlk muayenede veya bir önceki periyodik muayenede iliştilirilmiş montaj etiketini çıkararak düzenlediği montaj etiketini araca iliştilirir.

(3) Servis, periyodik muayenede birinci fıkraya ilave olarak aşağıdaki kontrolleri de yapar.

a) Takograf cihazında ve sistemin diğer parçalarında, ilk muayenede ya da bir önceki periyodik muayenede yapılmış damgaların bulunup bulunmadığını ve bunların uygun olup olmadığını kontrol eder.

b) Takograf cihazının doğru çalışmasını engellemek amacıyla yapılabilecek müdahaleleri tespit etmek için takograf cihazının ve aksamalarının bütünlüğünü kontrol eder.

(4) Servis, dijital takograf cihazlarının periyodik muayenesinde; ilgili teknik düzenlemesine uygun olarak kaydettiği olay veya hataların herhangi birini tespit etmesi ve bu durumun takograf cihazının güvenliğini riske sokacağını düşünmesi halinde ilave olarak aşağıdaki işlemleri yapar.

a) İlk muayenede ya da bir önceki periyodik muayenede araca iliştilirilmiş montaj etiketi üzerindeki bilgileri takograf cihazında kayıtlı bilgilerle karşılaştırır.

b) Takograf cihazı ile hareket sensörü arasında eşleşme işleminin gerektiği sensör kullanılması durumunda hareket sensörü bilgileri ve takograf cihazında tutulan bilgilerin eşleştirme kaydını karşılaştırır.

(5) Servisler kırık damgalar veya müdahale aletleri ile ilgili bulguları bir tutanakla kayıt altına alarak, en az iki yıl saklar.

(6) Montajın araç üreticisi tarafından yapılması durumunda, araç üreticisi, takograf cihazının azami toleranslara ilişkin bu Yönetmelik hükümlerine ve tip onay gereklerine fiziksel uygunluğunu kontrol eder. Uygun değilse montaj işlemini yapmaz.

İlk ve periyodik muayenelerde tespit edilen uygunsuzluklar ve yapılacak işlemler

MADDE 10 – (1) Servis, araçta takılı takograf cihazlarının ilk veya periyodik muayenesinde 9 uncu maddede belirtilen kontroller sonucunda uygunsuzluk tespit ederse, takograf cihazının muayenesini yapmaz. Söz konusu uygunsuzlukların giderilmesini müteakip takograf cihazının muayenesini yapar.

(2) Servisler tarafından birinci fıkra uyarınca tespit edilen uygunsuzluklarda, ilk muayene veya periyodik muayene süresinin geçirilmiş olması durumlarında bu Yönetmelikle belirlenen esaslara uygun şekilde işlem tesis edilir ve EK-1’de yer alan forma uygun tutanak tutulur.

(3) Servis, tutanak ve eklerin, servis kaşesi ve servisin imza yetkilisinin ıslak imzasını haiz bir suretini, gereği için bir yazı ekinde servisin bulunduğu il müdürlüğüne, diğer bir suretini ise şirkete, iadeli taahhütlü olarak tutanağın hazırlandığı tarihi takip eden yedi iş günü içinde gönderir.

(4) Servis, tutanak ve eklerinin aslı ile posta bilgilerini serviste güvenli olarak muhafaza eder ve elektronik ortamda kayıt altına alır.

(5) İl müdürlüğü, uygunsuzluklarla ilgili servis tarafından gönderilen yazı ve eklerinde yapılacak inceleme ve değerlendirme neticesinde gerekli yasal işlemleri yapar.

(6) İl müdürlüğü, bu madde hükümlerine uygun işlem yapmadığı tespit edilen servislerle ilgili olarak gerekli yasal işlemleri yapar.

(7) İl müdürlüğü, bu madde uyarınca yapılan işlemlerin neticesi hakkında Bakanlığa ve ilgililere yazılı olarak

bilgi verir.

Ani muayene, tespit edilen uygunsuzluklar ve yapılacak işlemler

MADDE 11 – (1) Bakanlık veya il müdürlükleri ani muayenelerde bulunabilir. Bu muayenelerde uygunsuzlukların tespiti halinde ilgililer hakkında yasal işlemler yapılır.

(2) İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından kendi mevzuatı çerçevesinde yapılan denetimlerde tespit edilen uygunsuzluklar halinde, gerekli yasal işlemi yapar. Bakanlığın sorumluluğundaki uygunsuzlukların tespiti halinde durum Bakanlığa ve şirkete yazılı olarak iletilir. Bu durumda şirket uygunsuzluğun düzeltilmesi için yedi iş günü içinde iletilen uygunsuzlukla ilgili yazı ile birlikte servise başvurur.

Şikayet muayenesi, tespit edilen uygunsuzluklar ve yapılacak işlemler

MADDE 12 – (1) Şikayet muayenesi; takograf cihazının doğru çalışıp çalışmadığını tespit etmek üzere, şirketin veya diğer bir kimsenin yazılı başvurusu üzerine yapılan muayenedir.

(2) Şirket tarafından yapılan şikayette, başvuru servise yapılır ve periyodik muayene işlemleri uygulanır.

(3) Diğer kişilerin yapacağı şikayette, başvuru; başvuru sahibinin adı, soyadı, T.C. kimlik numarası ve adres bilgilerini içerecek şekilde Emniyet Genel Müdürlüğüne yapılır. Emniyet Genel Müdürlüğünün şikayetçiden alacağı teyit üzerine tespit edilen uygunsuzluklarla ilgili kendi mevzuatı hükümleri çerçevesinde işlem tesis edilir. Bakanlığın sorumluluğundaki uygunsuzlukların tespiti halinde durum Bakanlığa ve şirkete yazılı olarak iletilir. Bu durumda şirket uygunsuzluğun düzeltilmesi için yedi iş günü içinde servise başvurur. Muayene ücretleri, olumsuzluk tespit edilenlerde şirket, edilmeyenlerde 19 uncu maddenin birinci fıkrası dikkate alınmaksızın şikayet başvurusu yapan tarafından servise ödenir.

(4) Takograf cihazının piyasaya arzıyla ilgili bir şikayette, başvuru il müdürlüklerine yapılır. İl müdürlüğü tarafından, mevzuata aykırı bir durumun tespiti halinde gerekli yasal işlemler yapılır.

Muayenede azami toleranslar

MADDE 13 – (1) Takograf cihazlarının muayenesinde bu maddenin ilgili fıkralarında belirtilen azami toleranslara uygunluk dikkate alınır.

(2) Analog takograf cihazlarında azami toleranslar; muayene 0°C ile 40°C aralığındaki ortam sıcaklığında aşağıdaki toleranslar dâhilinde yapılır.

a) Katedilen mesafenin ölçülmesi;

1) İlk muayenede, 1 km ve üstü mesafe için gerçek mesafeden %2 fazla veya az,

2) Periyodik muayenede ve kullanımda, 1 km ve üstü mesafe için gerçek mesafeden %4 fazla veya az.

b) Hızın ölçülmesi;

1) İlk muayenede, gerçek hızdan 4 km/h fazla veya az,

2) Periyodik muayenede ve kullanımda, gerçek hızdan 6 km/h fazla veya az.

c) Zamanın ölçülmesi: İlk muayene, periyodik muayenelerde ve kullanımda, günde ± 2 dakika veya her yedi günde ± 10 dakika.

(3) Dijital takograf cihazlarında azami toleranslar;

a) Katedilen mesafenin ölçülmesi: Takograf cihazının mesafeyi 0 km'den 9999999.9 km'ye kadar ölçmesi gerekir. Ölçüm; aracın hem ileri hem de geri hareketleri toplayacak şekilde veya sadece ileri hareketi dahil edecek şekilde, en az 1000 m'lik mesafe ve 0.1 km'den daha iyi veya buna eşit bir hassasiyete sahip şekilde ve aşağıdaki toleranslar dâhilinde olmak zorundadır.

1) İlk muayene ve periyodik muayenede $\pm \% 2$,

2) Kullanımda $\pm \% 4$.

b) Hızın ölçülmesi: Takograf cihazı hızı 0 km/h'den 220 km/h'ye kadar ölçmek zorundadır. Takograf cihazı, kullanım sırasında görüntülenen hız için azami ± 6 km/h'lik bir toleransı sağlamak amacıyla ve aşağıdaki toleransları da dikkate alarak, 20 km/h ile 180 km/h arasındaki hızlar için ve 4000 darbe/km ile 25000 darbe/km arasındaki araç karakteristik katsayıları için hızı, sabit hızda, ± 1 km/h'lik bir toleransla ve hızın ölçülmesi 1 km/h'ye eşit veya bundan daha iyi bir hassasiyete sahip olacak şekilde, lastik değişiklikleri gibi girdi değişikliklerinde ± 2 km/h ve ilk muayene ve periyodik muayenede ± 1 km/h toleranslar dâhilinde olmak zorundadır. Veriyi hafızaya alma için hassasiyet, takograf cihazı tarafından hafızaya alınan hıza ilave ± 0.5 km/h'lik bir toleransı gerektirir. Hız, normal toleranslar dâhilinde, hızın 2 m/s^2 'ye kadar olan bir oranda değiştiğindeki bir hız değişimi bitiminden itibaren 2 saniye içerisinde doğru bir şekilde ölçülmesi gerekir.

Takograf cihazının azami toleranslarının ölçülmesi koşulları

MADDE 14 – (1) Takograf cihazının azami toleranslarının ölçülmesi;

a) Araç yüksüz, normal çalışır durumda,

b) Lastik basınçları araç üreticisinin verdiği değerlere uygun,

c) Lastik aşınması, ilgili mevzuatında müsaade edilen sınırlarda,

ç) Aracın hareketi; araç, kendi motoru ile tahrik edilerek, 1000 m'lik düzgün bir hat boyunca ve düz bir yüzey üzerinde, 50 ± 5 km/h hızla ilerleyerek veya karşılaştırılabilir doğrulukta, olması halinde, uygun yöntemler kullanılarak gerçekleştirilir.

Muayenede kullanılacak damgalar

MADDE 15 – (1) Muayene işlemlerinin tamamlanmasından sonra, uygun bulunan takograf cihazlarına bu Yönetmelik hükümlerini sağlayan damgalama işlemlerinin servis tarafından yapılması zorunludur.

(2) Her muayene sonrasında, tamir için sökülmesi gereken takograf cihazı üzerindeki damga dışındaki önceden uygulanmış damgalar servis tarafından kendi damgası kullanılmak suretiyle yenilenir. Bu damgalar birden fazla servise ait olamaz.

(3) Takograf cihazının güvenilir ve doğru şekilde çalışmasını sürdürmesi için gereklilik arz eden acil durumlarda veya hız sınırlayıcı bir cihazı veya yol güvenliğini etkileyen herhangi bir cihazı monte etmek, ayarlamak veya tamir etmek amacıyla, servis tarafından hemen veya diğer durumlarda yedi iş günü içinde tekrar damgalanması kaydıyla, damgası sökülebilecek yerler aşağıda belirtilmiştir.

- a) Takograf cihazı ile araç arasındaki bağlantılar,
- b) Varsa adaptörün kendisi ve devreye irtibatlandırıldığı bağlantılar,
- c) Varsa adaptör ve anahtar mekanizmasını cihazın diğer kısımları ile birleştiren bağlantılar.

(4) Damgaların sökülmesiyle ilgili üçüncü fıkrada belirtilen her durumda, damgaların sökülme nedenini belirten yazılı ifade hazırlanarak ilgililerce imzalanır ve yetkililere gösterilmek üzere araçta hazır tutulur.

Damgalanacak yerler

MADDE 16 – (1) Takograf cihazlarının asgari olarak bu maddede belirtilen yerlerine damgalama işlemi yapılır.

(2) Bu maddede belirtilmemiş olsa dahi, takograf cihazının tip onayında belirtilen damgalanacak yerler damgalanır.

(3) Analog takograf cihazlarında aşağıda belirtilen kısımlar damgalanır.

- a) Üzerindeki bilgiler sökülürken hasarlanmayacak şekilde iliştilmişse montaj etiketi,
- b) Takograf cihazı ile araç arasındaki bağlantı noktaları,
- c) Adaptörün kullanıldığı durumlarda, adaptörün kendisi ve devreye irtibatlandırıldığı bağlantı noktası,
- ç) Dingil oranı iki veya daha fazla olan araçlarda anahtar mekanizması,
- d) Adaptör ve anahtar kullanıldığı durumlarda, adaptör ve anahtar mekanizmasını cihazın diğer kısımları ile birleştiren bağlantı noktaları,

e) Takograf cihazı sabitini “k”, aracın karakteristik katsayısına “w” uyarlayan cihazlara erişimin sağlandığı kapaklar,

f) Tamir işleminin gerektiği durumlarda cihazın mahfazasının açılarak içerisine müdahaleye imkan vermeyecek şekilde damga planında gösterilen damgalanacak yerler.

(4) Dijital takograf cihazlarında aşağıda belirtilen kısımlar damgalanır.

- a) Takograf cihazı ile elektriksel bağlantı noktaları,
- b) Hareket sensörü ile takograf bağlantısı ve hareket sensörü ile şanzıman bağlantıları,
- c) Tamir işleminin gerektiği durumlarda cihazın mahfazasının açılarak içerisine müdahaleye imkân vermeyecek şekilde damga planında gösterilen damgalanacak yerler,
- ç) İşaretlemeler sökülürken tahrip edilmeyecek bir şekilde iliştilmişse süreçte montaj etiketi,
- d) Bağlantısı koparıldığında, tespit edilemeyen değişikliklerin yapılmasına veya tespit edilemeyen veri kaybına ya da takograf cihazının yanlış çalışmasına neden olabilecek herhangi bir bağlantı noktası,
- e) Pil değişimi gereken cihazlar için sadece pile erişimin sağlandığı nokta,
- f) Adaptörün kullanıldığı durumlarda, adaptörün kendisi ve devreye irtibatlandırıldığı bağlantı noktası.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kayıtlar, Denetim ve Muayene Ücretleri

Kayıtlar

MADDE 17 – (1) Servis, takograf cihazının muayene ve damga işlemi sonunda ilgili mevzuatında belirtilenlere ilave olarak aşağıda belirtilen kayıtları düzgün ve güvenilir olarak tutar ve muhafaza eder.

a) Servis hizmeti verilen tüm takograf cihazları için, parametre ayarlarıyla birlikte, araç bilgileri, takograf cihazı bilgileri ve seri numarası ile işlemi gerçekleştirmek için kullanılan servis kartı ya da kartlarına ait bilgiler, belgeler, tutanaklar,

b) Kullanılmamış, bozuk, geçersiz veya hasarlı takograf cihazı kalibrasyon belgesi ve montaj etiketine ait seri numaralarının elektronik ortamdaki kayıtları.

(2) Servis, dijital takograf cihazının tamiri ve/veya sökülmesi sırasında indirilen veri kayıtlarının saklanmasıyla ilgili olarak;

- a) İndirilen verinin güvenilir şekilde kaydını ve muhafazasını,
- b) İndirilen veri için, şirket talebinin aslının muhafazasını,
- c) Şirkete gönderilen veriyle ilgili dokümanın servis sorumlusunun imzasını haiz suretinin muhafazasını,
- ç) Araca takılı olan takograf cihazının sökülmesinde cihazda kayıtlı bilgilerin indirilmesini, kaydedilmesini ve bu bilgilerin şirkete gönderilmesini,

d) Araca monte edilecek ikinci el takograf cihazındaki kayıtlı bilgilerin indirilmesini ve takograf cihazı seri numarasının ve son araç tescil numarasının kaydedilmesini ve bu bilgilerin şirkete gönderilmesini, sağlar.

Denetim

MADDE 18 – (1) Bakanlık veya il müdürlüğü, bu Yönetmelik hükümlerinin yerine getirilip getirilmediğini kontrol etmek için, servislerin ve üreticilerin faaliyetlerini ve bunlara ait her türlü evrak ve kayıtları denetlemeye yetkilidir.

(2) Takograf cihazı üreticisi veya servis sorumlusu, denetimde bulunan kişilere uygun çalışma ortamını sağlamakla, gerekli bilgi ve belgeleri gerçeğe uygun ve eksiksiz olarak vermekle, incelemelere yardımcı olmakla ve doğru beyanda bulunmakla yükümlüdür.

Muayene ücretleri

MADDE 19 – (1) Muayene ücretleri, muayene talebinde bulunan tarafından servise ödenir.

(2) Takograf cihazları için muayene ücreti 40 TL'dir.

(3) Muayene sonrası düzenlenen belge ve etiketler için ilave bir ücret alınmaz.

(4) Muayene ücretleri, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, her yıl sonunda o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında artırılarak Bakanlıkça belirlenir.

(5) Muayene ücretlerini gösterir bilgiler serviste bulunan ilan panosunda güncellenmiş olarak ilan edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Dijital takograf cihazlarının kullanımı

MADDE 20 – (1) Yurt içinde taşımacılık yapan ve dijital takograf cihazı kullanması zorunlu olan araçlardan;

a) İlk defa tescil edilerek trafiğe çıkarılacak olanlarda,

b) 1996 model ve sonrası olup, ilk defa takograf cihazı takılacak olanlarda, dijital takograf cihazının kullanılması zorunludur.

İdari yaptırımlar

MADDE 21 – (1) Takograf cihazlarının servis hizmetlerine ilişkin işlemlerde bu Yönetmelik hükümlerine uyulmaması durumunda, 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu, 4703 sayılı Ürünler İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve Takograf Cihazları Servis Hizmetleri Hakkında Yönetmelik hükümleri gereği idari yaptırımlar uygulanır.

Yönetmelikte hüküm bulunmayan haller

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde; 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu, 4703 sayılı Ürünler İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ile diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Kullanımda olan takograf cihazlarının muayene ve damgalama zorunluluğu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Analog ve dijital takograf cihazı takılı olan araçlar için; bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki ilk araç muayenesinden önce takograf cihazının bu Yönetmelik hükümlerine göre muayene ve damgalama işleminin yapılmış olması zorunludur.

(2) Elektronik takograf cihazı takılı olan araçlar için; bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki ilk araç muayenesinden önce geçici 2 nci maddede belirtilen esaslara göre muayene ve damgalama işleminin yapılmış olması zorunludur.

Kullanımdaki elektronik takograf cihazlarının servis hizmetleri

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Elektronik takograf cihazları ile ilgili bu Yönetmelik kapsamında yapılması öngörülen montaj, muayene ve damgalama işlemleri, Bakanlık tarafından belgelendirilmiş, analog veya dijital takograf cihazlarına hizmet veren servisler tarafından yapılır.

(2) Elektronik takograf cihazlarının tamiri yapılamaz.

(3) Montaj sonrası ilk muayene, geçerlilik süresi ve başvuru ile ilgili 7 nci maddedeki hükümler uygulanır.

(4) Periyodik muayene, geçerlilik süresi ve başvuru ile ilgili 8 inci maddedeki hükümler uygulanır.

(5) Servisler, analog veya dijital takograf cihazları için kullandıkları takograf cihazı kalibrasyon belgelerini ve montaj etiketlerini elektronik takograf cihazları için de kullanır.

(6) Servisler, periyodik muayenede aşağıda belirtilen kontrolleri yapar.

a) Elektronik takograf cihazında ve sistemin diğer parçalarında, montaj sonrası ilk muayenede veya bir önceki periyodik muayenede yapılmış damgaların bulunup bulunmadığını ve bunların uygun olup olmadığını kontrol eder.

b) Elektronik takograf cihazının doğru çalışmasını engellemek maksadıyla yapılabilecek müdahaleleri tespit etmek için elektronik takograf cihazının ve aksamlarının bütünlüğünü kontrol eder.

c) Sürücü belgesinin yerleştiği yuvaya komut eden bir anahtar, buton veya mandal gibi bir mekanizmanın bulunması durumunda bu mekanizmanın iptal edilerek bu yuva içine anahtar yerleştirilmesi suretiyle dışardan müdahaleyle elektronik takograf cihazındaki bilgilerin silinebilmesinin engellenip engellenmediğini kontrol eder.

ç) Elektronik takograf cihazının, bu Yönetmelikte analog takograf cihazları için belirlenen azami toleranslara göre uygunluğunu kontrol eder.

d) Elektronik takograf cihazının kullanıcı tuşlarının tasarlandığı gibi çalıştığını, ekranın ışıklandırmasını ve yazıcıyı kontrol eder.

e) Cihaz mahfazasının, cihazın iç kısımlarına müdahaleye imkân vermeyecek şekilde yapılmış damgalarını kontrol eder.

(7) Servis, altıncı fıkrada belirtilen kontroller sonucunda uygun olan elektronik takograf cihazlarının montaj sonrası ilk muayenesini ve periyodik muayenesini aşağıdaki işlemleri yaparak tamamlar. Uygun olmayan elektronik takograf cihazının muayenesini bu uygunsuzlukların giderilmesini müteakip yapar.

a) Araç karakteristik katsayısını “w”, araç lastik ebadını ve lastiklerin etkin çevresini “l” ölçüm yoluyla tespit eder.

b) Elektronik takograf cihazına hiçbir müdahale aletini eklemes.

c) Elektronik takograf cihazının kalibrasyonunu yapar.

ç) Takograf Cihazları Servis Hizmetleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde takograf cihazı kalibrasyon belgesini ve montaj etiketini düzenler.

d) Montaj sonrası ilk muayenede veya bir önceki periyodik muayenede iliştilmiş montaj etiketini çıkararak düzenlediği montaj etiketini araca iliştilir.

(8) Muayene işlemlerinin tamamlanmasından sonra, servis tarafından kendi damgasını kullanmak suretiyle aşağıda belirtilen kısımların damgalama işlemlerinin yapılması zorunludur. Elektronik takograf cihazı ve bağlantılarında birden fazla servise ait damga yer almaz.

a) Elektronik takograf cihazı ile elektriksel bağlantı noktaları,

b) Hareket sensörünün mahfaza ve bağlantı noktaları,

c) Bağlantısı koparıldığında, tespit edilemeyen değişikliklerin yapılmasına veya tespit edilemeyen veri kaybına ya da elektronik takograf cihazının yanlış çalışmasına neden olabilecek herhangi bir bağlantı noktası,

ç) Üzerindeki bilgiler sökülürken hasarlanmayacak şekilde iliştilmişse montaj etiketi.

(9) Elektronik takograf cihazının azami toleranslarının ölçülmesi, 14 üncü maddede belirtilen standart test koşullarında yapılır.

(10) Dördüncü fıkrada belirtilen kontroller sonucunda tespit edilen uygunsuzluklarda veya periyodik muayene süresinin geçirilmiş olması durumunda EK-1’de yer alan forma uygun tutanak tutulur. Bu uygunsuzluklarla ilgili 10 uncu maddenin birinci ve ikinci fıkraları dışındaki hükümler aynen uygulanır.

(11) Ani muayene ve şikayet muayenesi bu Yönetmelikte belirtilen şekilde yapılır.

(12) Elektronik takograf cihazının kullanımı süresince, muayene ve damgalama işlemlerinin gerekli sürede yaptırılmış olmasından şirket sorumludur.

(13) Serviste yapılan muayene ve damgalama işlemlerini, gereğine uygun olarak yapmaktan yetkili teknik personel, servis sorumlusu ve servis sahibi müteselsilen sorumludur.

(14) Kayıtlar ve denetim ile ilgili üçüncü bölümde yer alan hükümler uygulanır.

(15) Damgaların sökülmesi ile ilgili 15 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan hükümler uygulanır.

(16) Muayene ücretleri ile ilgili 19 uncu maddede yer alan hükümler uygulanır.

(17) Muayene ve damgalama işlemlerinde bu Yönetmelik gereklerine aykırılık olması durumunda, 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu, 4703 sayılı Ürünlerle İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun hükümleri gereği cezai işlem uygulanır.

Analog ve elektronik takograf cihazlarının kullanımı

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Yurt içinde taşımacılık yapan ve takograf kullanması zorunlu olan 1996 model ve sonrası araçlarda kullanılan analog veya elektronik takograf cihazlarının, aşağıda belirtilen yıl içindeki ilk araç muayenesinden önce dijital takograf ile değiştirilmesi zorunludur.

a) 1996-1998 model araçlar, birinci yıl içinde,

b) 1999-2001 model araçlar, ikinci yıl içinde,

c) 2002-2004 model araçlar, üçüncü yıl içinde,

ç) 2005-2007 model araçlar, dördüncü yıl içinde,

d) 2008 ve sonrası model araçlar, beşinci yıl içinde.

(2) Yurt içinde taşımacılık yapan ve takograf kullanması zorunlu olan 1996 model ve sonrası araçlarda kullanılan ve birinci fıkrada belirtilen süreç dışında değiştirilmesi gereken analog veya elektronik takograf cihazları, birinci fıkrada belirtilen süreler dikkate alınmaksızın dijital takograf ile değiştirilir.

Yürürlük

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmeliğin 20 nci maddesi ile geçici 3 üncü maddesi 1/1/2014 tarihinde, diğer maddeleri 15/3/2012 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

Eki için tıklayınız.